

Ühe maja lugu

Veel kolme aasta eest oli Halliste rohkem kui sajandivanune arsti elumaja võssa kasvanud ja räämas. Selle põõning peitis aga jälgi kunagistest asuka-
test ning paigast õhkus suursugusust.

LK 8

Kas jääsulatusvedelik või kaabits?

Viljandis autokaupu müüvad klienditee-
nindajad soovivad juhtidel talviseks
hooajaks soetada nii jääsulatusvedeliku
kui kaabitsa. Siis on kohe, kui vedelik
otsa lõpeb, teine abivahend võtta.

LK 7

”

Peame valmis olema selleks, et inime-
sed saavad kell 7 ilma käpuli kukku-
mata minna punktist A punkti B.

MALLE VAHTRA, Viljandi abilinnapea

LK 3

Tuhanded tulid peopaika avama

TSEREMOONIA

Uuenenud Viljandi lauluväljaku
avamine meelitas pühapäeva õh-
tul kokku rohkem inimesi, kui
korraldajad olid oodanud. Sajad
lauljad, tantsijad ja pillimängijad
said tseremooniast osa kõlakoja
varjus ja tantsuovaalil ning tu-
handed pealtvaatajad palistasid
väljaku publikuala, mis oli piira-
tud ajutise taraga.

LK 5

Et äsja valminud lauluväljaku haljasaladid katab alles paks pori, said vaatajad avamist jälgida jalgteedelt ning olmehoone katuse-
terrassilt. Paljud ühinesid esinejatega kõlakoja astmestikul.

ELMO RIIG

**MÄLUPULGAL ON
SÜNNIPÄEV!**

Detsembris kõik
mälupulgad
30% soodsamad.

TT Tarkvara
Lossi 20, tel 433 0070
www.tttarkvara.ee

tt tarkvara

ILM

4°

Täna on pilves ilm, mitmel
pool sajab vähest vihma.
Puhub läänetuul kiirusega
6-10 meetrit sekundis. Soo-
ja on 2-4 kraadi. Päike tõu-
seb Viljandis kell 8.44 ja
loojub kell 15.31.

9 771 406 401 012 ISSN 1406-4014

TAMREX

PARIMAD TALVESAAPAD TAMREXIST!

*Ostes Cofra talvesaapad (art 13600 või 13500) saad kingituseks TASUTA Snickers Workwear sokid

art 13600

COFRA Bragi S3 CI
HRO SRC talvesaapad

LAI LIIST
12 MONDO-
POINTI

KOMPOSIIT-
TURVANINA

TÕMBLUKK
SAAPA
SISEKÜLJEL

APT
TORKEKINDEL
VAHETALD

KÜLMA
ISOLEERIV
VÄLISTALD

THINSULATE
+ KARVANE
VOODER

COFRA
BORN TO WORK

99.- €

art 13500

COFRA Muspell S3 CI WR
HRO SRC talvesaapad

TESTITUD
-30 °C
KÜLMAS

KOMPOSIIT-
TURVANINA

KVALITEETNE
ITAALIA
TÄISNAHK

TEIBITUD
ÕMBLUSED

TEKSTIILIST
TORKEKINDEL
VAHETALD

THINSULATE
B600
VOODER

ALUMIINIUM-
KIHIGA
SISETALD

KÜLMA
ISOLEERIV
VÄLISTALD

VEEKINDEL
NAHK

LAI LIIST
12 MONDO-
POINTI

129.- €

TASUTA*
sokid
(väärtus 17.-€)

SNICKERS WORKWEAR
WoolMix töö- ja spordisokid
art 9202/0418

TASUTA*
TAVAHIND 17.- €

art 81783

49.- €

art NA005

59.- €

art 88-451
Norm. 80.-

72.- €

art 35140

82.- €

art 13570

89.- €

art 88-461

99.- €

art 13640

106.- €

art P710571

189.- €

JUHTKIRI

Julgemalt trahvida!

Kui Viljandi linnavalitsus hakkaks liiga kergel käel trahve määrama, oleks see kahtlemata suur viga. Kui aga jutuks on teede ja tänavate hooldamata jätmise eest karistamine, tundub linna se-nine poliitika olevat olnud liiga lee-be ja andestav.

Tänases Sakalas on mitmes ko-has juttu libedusest. Mõistagi mitte asjata – igaüks, kes eile jalgsi või autoga ringi liikus, tundis, et teedel ja tänavatel võis külje maha või et-te saada väga kergesti.

Libedus on meie kliimas loomu-likult paratamatus, kuid selle tõrju-misele tasub ikka ja jälle tähelepa-nu pöörata. Eile polnud libeduse-tõrjega Viljandis kõik sugugi kor-ras. Seda tõdes ka linnavalitsus.

Hoolimata sellest, kas klaaslibe-da tee hooldajaks on mõne eramaa omanik või linna palgatud ettevõtte, on teda võimalik tegema-tajätmise pärast trahvida. Eelmis-tel talvedel on linnavalitsus seda võimalust tagasihoidlikult kasuta-nud. Põhimõte on olnud, et sel moel karistatakse ainult siis, kui kohe kuidagi muudmoodi võimalik pole.

Ei saa salata, et sellises käitu-misviisis on oma loogika. Teisalt tu-leb aga tõele au andes nentida, et Viljandis on jää või lumekuhja alla mattunud teejuppe talvisel ajal üs-na palju. See tähendab, et valitud viis pole end õigustanud.

Üks samm, mille linnavalitsus võib olukorra parandamiseks teha, on hakata tee haldajaile varase-mast rohkem trahvi määrama. Ise-enesestki mõista tuleb seda teha vastutustundlikult, ajamata pendlit teise äärmusse.

Kui trahvimisega suudetakse pii-ri pidada, peaks saama selgeks, kas see midagi lahendab või mitte. Tun-dub, et seni pole trahvikviitungitele isegi võimalust antud.

REPLIIK

Valge kass

Juhtusin mõni aeg taga-si internetileheküljele, kus pakuti kasse. Kõik olid kenad ja karvased. Ühel lumivalgel siniste silma-dega hiirekuningal seisis juures kiri: «Kass on kurt, tuleb arvestada erivajadu-sega.»

Minus tekitas see hämmeldust. Seda, et loom ei kuule, on muidugi tarvis teada anda, kuid hoiatus erivajaduse kohta tundub mulle liialdusena.

Miks ma nii ütlen? Aga seepärast, et mul endal on juba poolteist aastat kodus lumivalge kurt kiisu ja tema puhul po-le mingit erivajadust ilmnenu-d. Ta toimetab nagu kuuljarki kassid. Veidike kummaliselt kõlab ehk tema nurrumine – näib, nagu nurruks ta õigest viisist mööda –, kuid muidu on ta igati tegus ja julge loom ning käib isegi õues jalutamas.

Ka tema tuppa kutsumisega pole muret. Nimepidi teda küll hüüda ei anna, kuid kõike muud on ta agar tähele pane-ma. Koputad ühe hoone puitseinale. Kuulad. Ja juba ta kra-bistabki. Ilmub välja kargele ilmale kohaselt kohevile aetud karvaga ja suundub hüpleval sammul toa poole.

SIGRID KOOREP
Sakala 433 0049

Viljan-dis on jää või lume-kuhja alla mattunud teejuppe talvisel ajal üsna palju.

ÜLEMÖÖDUNUD NÄDALAL oli Sakalas kahel korral juttu naabrivalvest. 19. novembril il-munud artiklis «Naabrivalve liikumine hajus huvinappuses-se» viidati asjaolule, et eelmi-se kümnendi algul aktiivselt käimaläinud liikumine on un-ne vajunud. Järgmise päeva le-hes oli arvamusküsitlus, milles linnaelanikelt uuriti, kas nen-de kodu ümbruses on tunda naabrivalve toimimist.

Kahtlemata on tegemist õi-gustatud huviga, sest naabri-valve piirkonda tähistavad plakadid, mis on ära lõhutud, ei sobi linnapilti. See on fakt ning piisav põhjus naabrival-ve toimimise vastu huvi tun-da.

Naabrivalve ühing suhtus artiklist saadud informatsioo-ni täie tõsidusega. Loo ilmumi-se nädala lõpuks olid katkised plakadid ära viidud.

Õnneks on naabrivalvega tervikuna lood hästi. Ainuüksi sel aastal on liikumisega liitu-nud 19 Eesti piirkonnast üle 200 inimese. Politsei, kohalike omavalitsuste ja piirkonna ela-nike koostöö on hea ning suhtumine sellesse liikumisse po-sitiivne.

TULEB TÕDEDA, et inimeste ak-tiivsus ongi eri piirkondades eri ajaetappidel erinev ning see on igati loogiline. Kui Vil-jandi piirkond on praegu pas-siivsem, siis ka see on näitaja. Sellest võib välja lugeda, et ini-mesed tunnevad end Viljandis turvaliselt ja soovivad praegu keskenduda teistele teemade-le.

Aktiivsetest naabrivalve piirkondadest võib näite tuua Harjumaalt Viimsist, kus sel aastal on aset leidnud viis osa-lejaterohket ümarlauda. Neil on käsitletud turvalisus, korra-kaitse-, keskkonna- ja kommu-naalküsimusi. Lisaks on korral-datud kolm turvalisusteemalist päeva lastele.

Ümarlaudadel vaatluse all olnud küsimused ei ole jäänud pelgalt protokollidesse või laua taha. Nii vallatöötajad kui elanikud ise on hakanud neid innukalt lahendama. Hea koos-töö Viimsi politseiga on viinud selleni, et piirkondades, kus tu-li sagedasti ette kiiruseületa-mist ja korraldati mitteamet-likke kiirendusvõistlusi, on liiklus nüüdseks rahunenud ning inimesed tunnevad end jälle turvaliselt.

Kahtlemata sõltub palju

Naabrivalve: hooli, märka, reageeri

MAREK VÄLJARI

mittetulundusühingu Eesti Naabrivalve tegevjuht

kohalikust omavalitsusest ja inimeste aktiivsusest. Samuti ei saa kõike kohe ja korraga. Oluline on aga, et elanike mu-redega tegeldakse ja piirkond tervikuna muutub üha turvali-semaks.

Kindlasti ei saa öelda, et Viimsis oleks seni olnud eba-turvaline või asjad oleksid kor-rast ära. Pigem vastupidi: töö käib selle põhimõtte järgi, et alati saab paremini, ning on selge ettekujutus, millises suu-nas soovitakse liikuda.

NAABRIVALVE LIIKUMINE on rangelt vabatahtlik ning põhi-neb kolmel lihtsal märksõnal: hooli, märka, reageeri. Nende kolme sõnaga saab palju ära te-ha, aga seda ainult siis, kui neisse piisavalt uskuda.

Esitan endale retoorilise küsimuse: kas viljandlased usuvad hoolivusse, märkamis-se ja reageerimisse? Vastus on, et kindlasti usuvad. Toimib ju iseeneslik naabrivalve ka siis, kui kodukoht ei ole meie liiku-misega liitunud. Tõsi, sellisel juhul ei pruugi see toimida kindlate reeglite ja süsteemi järgi, mida just naabrivalve ühing pakub. Eestlane ei ole ju oma loomult kuigi suhtlemisal-dis, tihti peale tuleb ka naabri-le tere ütlemine läbi raskuste, eriti suuremate kortermajade ja elurajoonide puhul, kus kõik kõiki ei tunne.

Siinkohal võib hea näite tuua Harjumaalt Rae vallast. Uuesalu külas on naabrivalve-ga liitunud üle saja majapida-mise. Olenemata suurest liik-mete arvust, töötab see väga hästi, kuigi näiteks taanlased soovivad märksa väiksemat liikmete arvu, kolme kuni viit majapidamist.

IGA UUS INIMENE, kes sinna piirkonda elama asub, võetak-se kõigepealt naabrivalve liik-meks. Sellega on esimene samm impersonaalsuse vähen-damiseks tehtud. Uus inimene saab teada, kes on tema naab-rid, ja naabrid saavad teada, kes on nende külla elama asu-nud.

Üks selline uuselanik mõt-

„Kas vil-jandla-sed usu-vad hooli-vusse, mär-kamise ja reageeri-misse? Vas-tus on, et kindlasti usuvad. Toimib ju iseenes-lik naab-rivalve ka siis, kui kodukoht ei ole meie liikumi-sega liitu-nud.

segi enamik kuritegusid toime hetkeemotsiooni ajal ja võima-luse tekkimise korral. Siit jõua-me välja selleni, miks on vaja hoolida ja märgata, mis kodu-kandis toimub, ning miks on va-ja teada, kes piirkonnas ringi liiguvad. Eluliselt jääb aga ai-nuüksi hoolimisest ja märka-misest väheks.

OLEN ENAM KUI KINDEL, et Viljandi elanikud märkasid katkisi naabrivalve plakateid ning mõtlesid, et need riivavad silma ja keegi võiks nendega midagi ette võtta. Paraku ei võ-ta keegi midagi ette enne, kui märkaja reageerib. Seekord oli reageerija ajakirjanik ning mi-nu arvates kandis see vilja, sest katkised plakadid said kiiresti eemaldatud.

Lõhutud plakadid mõjuvad ühelt poolt linnapildile halvasti, aga teiselt poolt vähendavad ka selle piirkonna üldist turvalisust. Näitab see ju eelkõige inimeste hoolimatust midagi ette võtta ning annab märku sellest, et neile ei lähe korda, milline nende kodutänav välja näeb ja mis piirkonnas laie-malt sünnib.

Teen siinkohal ettepaneku aktiivsetele Viljandi inimes-tele, kes elavad sellises piir-konnas, kus naabrivalve on ju-ba moodustatud, kuid pole veel kontaktisikut, kes suht-leks naabrivalve ühinguga ja oleks nõuandja turvalisuse küsimustes. Andke ühingu-le endast teada! Otsime teie piir-konna inimeste hulgast ühes-koos uue vanema ja äratame unne vajunud naabrivalve lii-kumise jälle ellu. Ainult nii on naabrivalve plakatitest realselt abi.

SAMUTI ON LAHKESTI oodatud kõik, kel on plaanis oma kodu-kohta naabrivalve alles moo-dustada. Korraldame liikmete-le vajaduse korral turvakooli-tusi, mis on naabrivalve ühin-gu liikmetele tasuta. Koolitus-te nimekirja leiame meie kodu-lehelt.

Turvalisus on üheskoos loo-dud väärtus – see ei teki ise-enesest ega jää passiivsuse korral igavesti kestma. Naabri-valve ühingul on teadmised ja pikaajaline kogemus turvalisuse vallas. Eelduseks on ainult elanike endi soov seda väärtust luua.

Teeme seda sellepärast, et muuta Viljandi üheskoos veel-gi turvalisemaks!

PRÄÄNIK

Viljandlanna Leida Leiurit autasustati Tallinnas Stenbocki ma-jas kodanikupäeva aumärgiga.

PIITS

Laupäeval süttis Viljandis Va-luoja puiesteel kellegi käe lä-bi pakendikonteiner. Pilt on illustreeriv.

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

1126

Ööl vastu esmaspäeva puhunud tuule tõttu jäi Viljandimaal elektrita 1126 majapidamist. Üle Eesti oli vool ära ligi 40 000 hoones. Rike- te kõrvaldamine käis kiirelt ning pärastlõunaks oli maakonnas elektrita paarsada majapidamist.

Eile Lõuna-Eesti hooldekeskuse Karksi osakonnas kliente veel polnud ning maja oli külaliste ja personali päralt. Fotol on Karksi hooldekodu direktor Margit Aab kokk Erki Aasamäe valdustes.

2 x ELMO RIIG

AVAMINE

Algkoolimajast sai eile hooldekodu

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

Kunagise Karksi algkoolimaja ümberehitus on valmis ja eile pärastlõunaval võttis Lõuna-Eesti hooldekeskus selle ehitajalt üle. Hoovi heisatud hooldekeskuse lipp andis tunnistust, et uus asutus on ukse avanud.

Eile veel ühtegi hooldatavat majas polnud, kuid Lõuna-Eesti hooldekeskuse tegevjuhi Vambola Sipelga sõnutsi soovitakse maja kiiresti täita.

86 kohta on ootel

Lõuna-Eesti hooldekeskuse Karksi osakonna direktor Margit Aab lausus, et kliendid on juba ootel.

«Meil on suur maja, 86 kohta, ja oleme arvestanud, et kõigepealt tuleb 10 või 15 klienti,» rääkis Aab ja lisas, et sedasi jao kaupa maja täites on aega harjuda nii töötajatel kui hooldatavatel.

Plaani järgi peaksid kõik kohad hoivatud olema detsembri lõpuks, kuid esimesi kliente võib Aabi sõnutsi oodata reedel. «Siis ei tule ka kõik kümme korruga, vaid võib olla ühel päeval tuleb kaks ja teisel kaks,» täpsustas ta.

Laste majast hooldekoduks

Lõuna-Eesti hooldekeskuse tegevjuhi Vambola Sipelga rääkis, et mõte teha Karksisse hooldekeskuse osakond oli sündinud kevadel. Nii kutsuti majaga tutvuma ehitusfirma Nurmak esindaja Ake Andressoo.

Andressoo meenutas, kuidas ta oli juuniku viiendal päeval tühjaks jäänud algkoolimaja põõningukorruusel segaduse ja villapudi sees kuulunud Vambola Sipelga plaani, kuidas üles tuleb saal ja alla piljardituba ning 2. detsembril on avamine.

«Kuidas sa ikka ära ütled. Teeme ära!» meenutas Andressoo oma toonast vastust.

Kui külalised hooldekodu majja sisse astusid, võtsid neid vastu esmapilgul labürinti meenutavad koridorid ja so-

Avamispäeval võisid külalised kiigata ka klientide tubadesse.

pid. «Mulle on juba kõik selge, olen siin piisavalt olnud,» tähendas Margit Aab. Seda, et esmalt oli keeruline majas õiget teed leida, tunnistasid teisedki töötajad. Kui aga süsteem selgeks on saanud, pole eksimist karta.

Kui külalised tubadesse piilusid ja koridorides kõndisid, võis kuulda nii mõndagi võrdlust kunagise koolimajaga. Näiteks oli juttu sellest, et kui haridusasutus omal ajal suleti,

õppis seal vististi 56 last, aga tippajal oli neid paarikümne võrra üle saja.

Igatahes nüüd pole koolist enam muud järel kui punastest tellistest fassaad. 24-liikmeline personal toimetab kolmekorruselises hoones, mis on Lõuna-Eesti hooldekeskuse esimene osakond väljaspool Valgamaad. Keldris on huvitoad ja saun, esimesel korrusel asuvad peajasjalikult toad ja köök ning ülemisel korrusel on suur saal.

Hommiikul olid tänavad liivatamata

MADIS JÄRVEKÜLG
madis.jarvekylg@ajaleht.ee

Kui lepingu järgi peaks Viljandis öökülmaga libedaks läinud kõnniteed juba kell 7 hommikul liivatatud olema, siis eile hommikul oli see töö tegemata.

Aasta lõpuni tõrjub Viljandi tänavatel libedust osatühi Kesklinna Pargid. Nii abilinnapea Malle Vahtra kui linna majandusameti hinnangul näitas tänavate seisukord töövõtja tegemata tööd.

«Juba kella kaheksast saadik tegelen selle probleemiga,» ütles Malle Vahtra lõuna ajal. Tema hinnangut mööda oli kõnniteede seisukord kohati väga halb ja kohati normaalne.

”

Päris seitsmeks ei olnud, jah, kõik tehtud.

SILVER KALLAS, osatühi Kesklinna Pargid juhatuse liige

Libedate tänavate küsimus oli arutusel ka linnavalitsuse istungil.

«Ametnikud tulevad kell 8 tööle, hakkavad vaatama ja arutama, kas on vaja kuhugi minna, ja ootavad, kas helistatakse kuskilt. No minu arvates ei peaks asjad nii käima. Peame valmis olema selleks, et inimesed saavad kell 7 ilma käpuli kukkumata minna punktist A punkti B,» rääkis Vahtra.

Linna majandusameti

haljastuse vanemarhitekt Age Alas ütles, et tegi hommikul kõnniteedel kontrollreidi. «Fakt on see, et libedusetõrje on veel tegemata,» ütles ta eile enne lõunat. «Miks see nii on, seda peate töövõtja käest küsima.»

Alas oli oma sõnul juba töövõtjale helistanud ja töö puudujääkidele tähelepanu juhtinud.

Osatühi Kesklinna Pargid juhatuse liige Silver Kallas ütles juhtunud selgitades, et Viljandi tänavate libedusetõrje eest vastutav töötaja ei olnud osanud lihtsalt olukorda hinnata.

«No igal pool seda libedust ei olnud, oli teatud kohades ja ta hakkas neid liiga hilja tegema,» kõneles Kallas. «Päris seitsmeks ei olnud, jah, kõik tehtud. Ta arvab, et ei ole nii libe, et peaks hakkama liivatama. Kui Age Alas ühendust võttis, hakkas ta seda kohe tegema.»

Kella 14 paiku oli Kallase sõnul libedusetõrje tehtud. «Rääkisime ka, et vaadaku hoolsamalt, just hommikul. Kui inimesed tööle lähevad, ongi liivatamine kõige tähtsam,» lisas ta.

Malle Vahtra sõnul tekitas eilne hommik kaks küsimust: kas lepingupartnerid täidavad oma ülesandeid korrektselt ja kas järelevalve on hästi organiseeritud. «Võib-olla homme oskan juba paremini öelda, mis valesi on ning kuidas hakkame edaspidi toimima,» lausus ta.

Viljandi haigla ambulatoorse ravi ja diagnostika kliinikule libedad tänavad palju patsiente juurde ei toonud. Ülemarst Mati Kallas ütles, et viimased tööpäevad on olnud tavapärased. «Hommikul kella 8-9 ajal suurt tungi just ei ole olnud, aga mõned kukkumised ikka on esinenud.»

Vaibakunstnik Anu Raud pälvis rahvusmõtte auhinna

Pühapäeval kuulutati rahvusülikooli 94. aastapäeva aktusel välja Tartu ülikooli rahvusmõtte auhinna laureaat, kelleks sai tekstiilikunstnik, kunstipärandi hoidja ja koguaja, pikaaegne Eesti kunstiakadeemia ning Tartu ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia õppejõud emeritprofessor Anu Raud.

Auhinnakomisjoni esimees, Tartu ülikooli rektor professor Volli Kalm väljendas austust rahvusliku aate legendaarse kandja pühendumisele: «Anu Rauda loomingut kohtu võib kõhklusteta öelda, et ta on lõn- gaga kirjutanud eesti rahva

kohta sisukama ja jäävama loo kui nii mõnigi teine sõnaga.»

Anu Raud on rahvusmõtte tiparandist leitud terviklikult

mõtestanud oma tegevuses õpetaja, vaibakunstniku, kirjaniku, muuseumilooja ja talupidajana. Kauaaegse õppejõuna on ta eesti juurte juurde juhatanud sadu kunsti- ja käsitöö- tudengeid. Mär- giliselt tähendus- ega Anu Rauda vai- bakunst, kus oluli-

sed püsiväärtused on valatud visuaalset emakeelt kõnele- vasse vormi.

Tartu ülikool andis rahvusmõtte auhinna välja küm- nendat korda. (Sakala)

Anu Raud

LIIKLUS

Pühapäeval sadanud märg lumi muutis sõidu ohtlikuks

MARKO SUURMÄGI
marko.suurmagi@ajaleht.ee

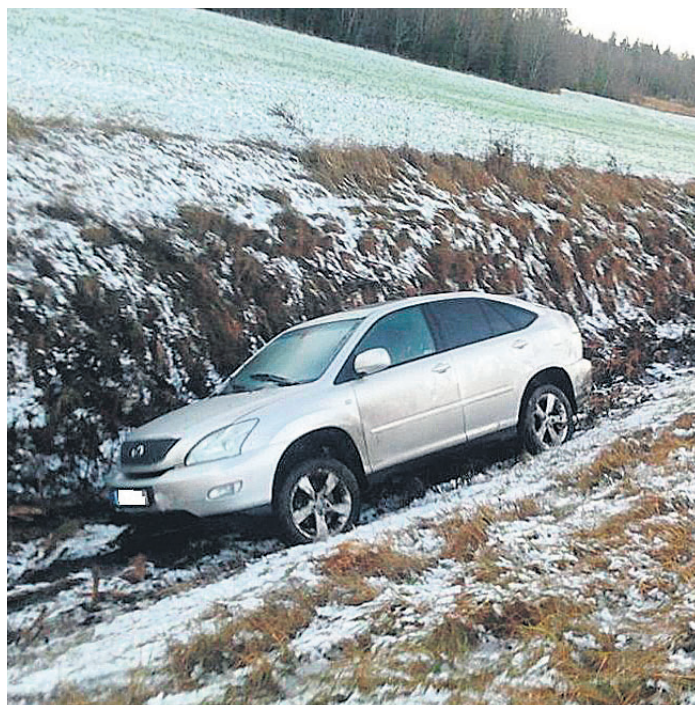
Lumi ja vihm muutsid pühapäeval teeolud nii autojuhtidele kui teehooldajatele keeruliseks ning maanteeamet tunnistas, et teed ei saanud korda nii kiirelt, kui oleks soovitud.

«Teehooldaja mahtus küll seadusega ettenähtud aega ehk nelja tunniga said teed enam-vähem korda, aga oleks vaja olnud kiiremini,» lausus maanteeameti esindaja Allan Allik.

Pühapäeval juhtus Viljandimaal Sakala teada kaks õnnetust, kus autojuht ei saanud teeoludega hakkama ning lõpetas sõidu kraavis.

Kella 15 ajal juhtus õnnetus Viljandi ja Imavere vahel Võistres, kus 30-aastane naine ei tulnud toime sõiduauto Lexus juhtimisega, sõitis teelt välja ja rullus üle katuse. Kannatada sai juhi kõrval istunud 11-aastane tütarlaps, kes toimetati Viljandi haiglasse.

Kolm tundi hiljem juhtus

Pühapäeval kella kolme ajal Võistres teelt välja sõitnud Lexus sai viga ja viidi haiglasse 11-aastane tüdruk.

2 x KENNO 500

õnnetus Mudiste lähedal, kus Ford Mondeo kaotas juhitavuse, sõitis üle vastassuunavööndi ja maandus kraavi. Selles õnnetuses keegi viga ei saanud.

Teehooldusfirma Sakala

Teede juht Toomas Leppik tunnistas, et teehooldust saab alati teha paremini. Pühapäevast olukorda kommenteerides nentis ta, et ilmastik oli keeruline.

Tema selgitusel tuli esmalt

Samal päeval kella kuue ajal kaotas selle Ford Mondeo juht auto üle kontrolli ning sõiduk maandus kraavis.

maha lumi ning selle peale sadas vihma ja lörtsi. «Lumi sidus vee endasse ning märg lumi on autojuhtidele kohati ohtlikumgi kui tavaline jää, sest tekib suur vesiliu oht,» selgitas Leppik.

Libedusetõrjest polnud eriti kasu ning sahaga sai teelt ära lükata vaid osa märjast raskest lumest.

Esmaspäeval olid teeolud maakonnas juba tavaliselt talvised.

Kultuuri- minister lahkus selgitades

Kultuuriminister Rein Lang andis eile peaministrile lahkumisaavalduse, mille too viib presidendile homme.

Lang ütles riigikogus, et astub tagasi, kuid ta ei leia, et oleks oma ametis eksinud põhimõteteliste küsimustes.

«Vigu on ikka ette tulnud. Tegijatel juhtub,» lausus ta. «Ka pole minul põhjust astuda tagasi kultuurilehes Sirp toimuva pärast. Pean aga kohaseks veel kord vabandada nende ees, keda see saaga isiklikult puudutas.»

Lang avaldas veendumust, et enam kui kahe aasta jooksul kultuuriministeeriumis ettevõetud sammud on olnud õiged ning tehtud heas usus ja kantuna põhiseaduse preambulis toodud kohustusest tagada eesti rahvuse ja kultuuri säilimine läbi aegade.

Praeguseks ületamatuks probleemiks nimetas Lang seda, et tal on võimatu osaleda ministrina Eesti ühiskonna kommunikatsiooniväljas.

Rein Lang on olnud minister peaminister Andrus Ansipi juhitud valitsustes alates 2005. aastast. Aastatel 2005–2011 oli ta justiits- ja alates 6. aprillist 2011 kultuuriminister.

Uue kultuuriministri kandidaadi esitab Reformierakonna juhatus homme hommikul. (BNS, Postimees)

Viking Lotto AASTALOOS 2013

Loosime välja kolm nelikveolist
VOLKSWAGEN
Passat Alltrack'i

**Võidufond kokku
172 235 eurot**

Aastaloosi rahalised auhinnad:
2 x 10 000 eurot
5 x 5 000 eurot
10 x 2 000 eurot

Aastaloosi saade on eetris 1. jaanuaril 2014 Kanal2-s. Saate salvestuse publiku registreerimine toimub 14.–15.12.2013 kell 8.00–21.00 telefonil 650 2030.

Aastaloosis osalevad kõik Viking Lotto piletid, mis on ostetud ajavahemikus 14.11 kuni 25.12 enne kella 19.00 ja mis on osalenud vähemalt ühel kampaaniaperioodi jooksul toimunud Viking Lotto loosimisel. Kampaanias osalemiseks ei ole vaja pileteid registreerida ega Eesti Lotosse toimetada.

NB! HOIA PILET KINDLASTI ALLES!

EESTI LOTO

Lotomängija peab olema vähemalt 16 a.
Mängureeglid müügipunktides ja Eesti Loto kodulehel.

Lummavalt valgustatud kõlakoja all ja ümber peetud avatseremoonial pani punkti orkestri muusika ja ühendkoori laulu saatel tantsitud «Tuljak».

AVAMINE

Jäine lauluväljak tegi südamed soojaks

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

Pühapäeval tuli Viljandi uue lauluväljaku avamisele rohkem publikut kui paarile viimasele maakondlikule laulja tantsupeole kokku.

Rajatist haldava Sakala keskuse juhataja Jaanus Kukk iseloomustas avatseremoonial kogetut sõnaga «võimas» ning tunnistas, et kohale tulnud rahvasumm oli suurem, kui korraldajad olid oodanud.

«See näitab, et lauluväljak läheb inimestele korda, ning lubab lootet, et ka siin edaspidi aset leidvatele sündmustele jagub palju tähelepanu,» rääkis ta.

Korraldajate mure, kas sihilikult ilma helivõimenduse-

ta esitatud laul ja muusika kostavad ikka platsi kaugemas nurgas olevate inimesteni, osutus asjatuks, sest uus kõlakoja näikse Sakala keskuse juhataja hinnangul olevat akustiliste omaduste poolest hästi õnnestunud. Sama kinnitas vahetult pärast etteastete lõppu mitu koorijuhti.

«Omaette küsimus on see, kui palju tööd on vaja kontsertide ettevalmistamiseks teha võimendustehnikaga. Aga ma usun, et Eestis jagub helitehnikuid, kes tulevad igasugustes oludes hästi toime,» lisas Kukk.

Esimene ettevõtmise uuenenud lauluväljakul on 25. mail peetav Lõuna-Eesti memmede ja taatide tantsupäev. Haljasaladel, mis on praegu veel porised, peaks selleks ajaks olema tärpanud muru. See tähendab, et koht lubab end igakülselt kasutada.

Suure tõenäosusega võrustab uuenenud kultuuriareen tuleval suvel ka pärimusmuusika festivali ja rokipidu «Rock Ramp». Lisaks on Sakala keskus võtnud ühendust mõningate suvetuuride korraldajatega ning arutanud spordikeskusega mõne vabaõhuviistluse, näiteks korvpallimängu korraldamise võimalusi. Samuti peetakse plaani seni Sakala keskuse hoovis peetud jõululaadade kolida tulevast aastast lauluväljakule.

Lauluväljak on samas kohas olnud 1931. aastast. Linnapea Ando Kivibergi sõnul on seda tähtis meele pidada, sest samal aastal valmis tänapäevane raekoda ning toodi lossimägedesse rippisid.

Lauluväljaku rekonstrueerimine läks maksma ligi 1,4 miljonit eurot.

Linnapea Ando Kivibergile sai osaks au läita uuenenud lauluväljaku esimene peotuli samast tõrvikust, millega süüdatakse Tallinnas üle-eestiliste laulupidude tuld.

Mitmesaja lauljaga ühendkoori kõige reipama osa moodustasid lava ülemistel astmetel seisvad mehed, kes ehitise loojaid järjeapanu elagu-hüüetega kostitasid.

Kui ülejäänud peolised otsisid kõleda ilma vastu kaitset paksudest üleriietest, siis tantsurühma Ru-Le-Me noored ei pidanud paljaks lumisele platsile minna särki väel.

Postifirma kaldub eelistama elektriliseks muudetud ratast

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotaht@ajaleht.ee

Pärast mitmenädalast Hiina elektrijalgratate katsetamist lasi Eesti Post elektrimootori külge panna kirjakandja tavalisele jalgrattale ning kaldub eelistama just sellist sõidukit.

Eesti Posti haldusosakonna juht Villi Heinsalu ütles, et ettevõtte enda idee läks katsetamisele alles läinud nädalal, kuid juba saab seda tehasetoodangust paremaks pidada. Proovisõiduk on kasutusel pealinnas.

Kolme Hiina elektrijalgratast katsetasid kirjakandjad septembri kolme nädala jooksul mitmes linnas, sealhulgas Viljandis. Paraku olid need sõidukid Heinsalu sõnul liiga rasked, ebamugavad ja aku kestis vähe.

«Seejärel otsustasime katsetada alternatiivset lahendust,» lausus Heinsalu. Tavalisele kandejalgrattale kinnitati mootor, aku, spidomeeter ja muu elektrilise liikumiseks vajalik.

Ta märkis, et niisuguse liikuri sõiduomadused on tehasetoodangu omadest paremad ning kui aku saab tühjaks, on seda lihtsam vända, sest ratast on kergem ja saab käike vahetada. Tõsi, ka tavalised jalgrattad on valmistatud Hiinas.

«Praeguse tagasiside põhjal on kirjakandjad elektrirattaga väga rahul: sõita on neil tunduvalt kergem ja ratta juhimine on harjumuspärane,» ütles Heinsalu. «Üks kirjakandja kommenteeris, et ta ei jõua pisaraid pühkida. Seda siis ilmselt mitte kurvastusest, vaid kiirest sõidust ja heameelest mugava töövahendi üle.»

Nagu Heinsalu ütles, kaalub postiveoks kasutatav jalgratas ligi 20 kilogrammi ning

selle elektrifitseeritud variant umbes viis kilo rohkem. Koos postisaadetistega võib sellisel rattal raskust olla 30–50 kilo. Tehases toodetud elektrijalgrattad kaalusid ilma postikoormata poolsada kilo.

Jalgrattale kinnitatud aku annab Heinsalu andmeil ühe laadimiskorra järel sõiduulatuseks vähemalt 70 kilomeetrit, samas kui tehases elektrijalgrattaks ehitatud sõidukil küündis see vaevu 30 kilomeetrini. Tippsõidukiirused on piiratud 25 kilomeetriga tunnis, tehaseratas kiirendas ideaaloludes 40 kilomeetriga tunnis.

Elektrijalgratate katsetamise ja edasise kasutamise võttis päevakorda Eesti Posti haldusosakond, kelle ülesanne on hallata kogu jalgrattaparki.

«Ühest küljest soovime parandada kirjakandjate töötähtsust,» selgitas Heinsalu. «Põhiline eesmärk on aga see, et elektrijalgrattaga on kirjakandjal lihtsam läbida praegusest suuremat teeninduspiirkonda. Võib-olla saame sel moel tulevikus kulud kokku hoida.»

Eesti Post kavatab üht või kaht isehitatud elektrijalgratast katsetada kevadeni, et vaadata, kuidas selline sõiduk end talvel õigustab.

Kondimootoriga vantsõiduki ümberehitamine elektrilise, õigemini hübriidrattaks maksab Heinsalu sõnusi tublisti alla tuhande euro, samas kui tehases toodetud sõiduki eest tuleks maksta 2500–4000 eurot.

«Muidugi leiaks ka odavamaid tehases toodetud jalgrattaid, aga nende vastupidavus on nigelam,» lausus ta. «Septembris väldanud kolmenädalane testperiood näitas, et igapäevaseks postiveoks nood ei sobi.»

Samuti on Eesti Postil plaanis katsetada kirjakandjate töös elektriautot, motorollerit ja väikese kubatuuriga ATV-sid. Eesti Postil on kõigis maakondades kokku 360 tavalist jalgratast.

Ümberehitatud elektrijalgratta aku asub pakiraamil kandekohvrite vahel, elektrimootor on pedaalide juures keskjooksu all. Juhtraual annab infot spidomeeter.

2 x VILLI HEINSALU

ÜKS KÜSIMUS

Katuserahast rääkides on nime-
tatud spordiliidu Jõud toetamist
170 000 euroga. Minister ning Isa-
maa ja Res Publica Liidu (IRL) vo-
likogu esimees Helir-Valdor Seeder,
olete selle liidu president. Mismoo-
di rahvale olukorra lahti seletate?

See informatsioon, mida on levitatud, on täiesti puudu-
lik. Spordiliidu Jõud rahastamine oli riigieelarves
ammu enne seda, kui mina sain ministriks, ja ammu
enne seda, kui ma sain selle spordiliidu esimeheks. Ja kui
ma olen esimees, ei võitle ma loomulikult kuidagi selle vas-
tu, et see raha sinna pannakse.

Ma rõhutan, et katuseraha jaotatakse ju riigikogus ja seda
teevad riigikogu liikmed. See traditsioon on pärit juba ühek-
sakümnendate aastate keskpaigast ja seda on ellu viinud kõik
koalitsioonid ja erakonnad, kes eri aegadel on parlamenti
kuulunud, kaasa arvatud praegused opositsioonierakonnad.

On olnud erakondadeülene kokkulepe, et pärast seda,
kui valitsus on saanud eelarve parlamenti, lisavad parla-
mendi liikmed omalt poolt niinimetatud katuseraha.

Mis puudutab mind kui isikut, siis ma ei ole spordiliidule
Jõud antud rahaga seotud, see tähendab – mina pole seda
andnud. See eraldus tehti parlamendis, kui mina olin valit-
suse liige. Katuseraha ei ole olnud valitsuse esitatud eelar-
ves, vaid riigikogu on selle eelarvesse sisse hääletanud. Mina
ei ole saanud seda teha, sest olen olnud valitsuses.

Selles mõttes on Jõudi juhtum kontekstist välja kistud.
Olen vaadanud nii «Pealtnägijat» kui «Aktuaalse kaamera»
uudiseid. Seal olid välja toodud riigikogu liikmed ja siis lisa-
tud üks minister. Minister ei saa riigikogus hääletada!

Ma arvan, et keegi on teadlikult soovinud, et just IRL-i
näited katuseraha kasutamisest satuksid etteotsa. Spordiini-
mesena võin öelda, et näiteks Jõudiga samal ajal anti katu-
seraha maleliidule, mida juhib Andrei Korobeinik, kes ei
ole IRL-i liige, aga see fakt ei käinud kusagilt läbi. Või terve
hulk teisi katuseid. Ju on keegi selle teadlikult ette sõtnud.

Oleks olnud igati objektiivne ja õiglane tuua välja kõik
näited, mitte piirduda ettesöödetud infoga. Ilmselt mindi
kergema vastupanu teed. Oleks väga tahtnud, et oleks too-
dud kogu nimekiri, see on ju võimalik kätte saada. Siis oleks
näha olnud, et olukord on palju tasakaalustatum ega ole ühe
erakonna poole kaldu.

ÜLLAR PRIKS

Erakonna juht: katuseraha summa peaks vähenema

Laupäeval kogunes Sakala
keskuses Isamaa ja Res Pub-
lica Liidu (IRL) volikogu, et
teha kokkuvõtteid omavalit-
suste valimiste tulemustest.
Seati sihte uueks aastaks
ning räägiti ka fookusesse
kerkinud katuserahast.

IRL-i esimehe Urmas
Reinsalu meelest on eelarves
parlamendiliikmete jagada
jäetud kümme miljonit eurot
ehk niinimetatud katuseraha
küll vajalik, kuid summa
võiks tulevikus olla väiksem.

Tema selgitusel on katu-
serahaks nimetatud eelarve
osad läbipaistvad, sest need
on avalikkuse tähelepanu all.
Reinsalu sõnul on väga oluli-
ne, et raha saajad suudaksid
täpselt seletada, milleks seda
kasutatakse, ja riik peab
suutma seda kontrollida.

Esimees oli seisukohal, et
paarkümmend aastat kasutu-
sel olnud katuseraha süs-
teem peaks jätkuma, kuid sel-
leks kasutatav summa võiks
olla väiksem.

Äsja lõppenud valimis-
test rääkides leidis IRL-i pea-
sekretär Tiit Riisalo, et era-
kond täitis oma eesmärgi ja
kogus vähemalt 100 000 ini-
mese toetuse.

Urmas Reinsalu nentis sa-
mas, et kuigi IRL oli kohalikel
valimistel edukaim partei, võit-
tis need Keskerakond. «Selle-
ga ei kavatse IRL leppida.
Teeme tööd selle nimel, et
2015. aasta riigikogu valimis-
tel nii ei läheks. Eesti valija
usaldas nendel valimistel vas-
tutuse IRL-ile, et hoida ära Sa-
visaare valitsuse teke,» rääkis
erakonna esimees. (Sakala)

Sakala keskuse saalis laupäeval vabu toole ei olnud. Esiritta olid
kohad broneerinud (vasakult) Juhan Parts, Eerik-Niiles Kross ja
Urmas Reinsalu.

ELMO RIIG

Veinispetsialist Rein Kasela (taga vasakul) ja osaühingu Juustukuningad tegevjuht Erwin Wassenaar olid Ellipsi heategevusõhtuks kokku pan-
nud sobivad juustud ja vahuveinid ning tutvustasid kokkutulnuile, kuidas neid väikestes kogustes koos nautida.

SIGRID KOOREP

ABISTAMINE

Annetusõhtul mekitud juust võinuks vanuse poolest kooli minna

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

Kui hollandlane Erwin
Wassenaar, kes poolteist
aastat tagasi Tallinnas
juustuäri avas, kuulis, et
Viljandis on supermar-
ketite kõrval ka pisike-
si lihapoode, leidis ta, et
mõtet tuua oma Juustu-
kuningate kauplus ka Vil-
jandisse, tasub kaaluda.

Natuke väike küll Viljandi turg
paistab, aga tugeva eelise an-
nab Wassenaari hinnangul
asukoht Eesti keskel. Pealegi
kui Tallinna kõrval Tartus ja
Pärnusi juustupoel hästi lä-
heb, võiks ärimehes ütlemit
mööda tõesti Viljandi poole
vaadata.

Põhjus, miks juustukunin-

gas läinud nädalal Viljandisse
tuli, peitus laste abistamises.
Nimelt korraldas Lions-klubi
Viljandi Ellips neljapäeval pä-
rimusmuusika aidas heatege-
vusõhtu, mille ligi 50 külalist
juhatati vahuveini- ja juustu-
maailmaga tutvumise kõrval
annetuskassani.

Heateod koguti pörsasse

Laudkonnast laudkonda liikus
kirju rahakassa, mis oli saanud
nimeks heade uudiste pörsas.

«Selle õhtu tulu läheb siht-
asutuse Pere kodu Mäe pere
toetuseks,» sõnas õhtu perenai-
ne, Lions-klubi Viljandi Ellip-
si möödunud aasta president
Eve Hinrikus. «Seekord aitame
täita laste jõuluunistusi.»

Juba eelmisel aastal korral-
das Ellips koostöös pärimus-
muusika aida kohviku persona-
li ja perenaise Aili Mängliga pi-
meõhtusöögi ning tänavu oli

sellele jätkuks heategevusõhtu,
millel kohtuti nii elamuse saa-
miseks kui annetamiseks.

Nii olid veinitoa peremees
Rein Kasela ja Juustukuninga
poeketi omanik Erwin Wasse-
naar kokku sobitanud kuus va-
huveini ja juustusorti, mida pi-
sikestes kogustes tutvustati ja
prooviti.

«Saabumas on ju vana-aas-
ta õhtu, mil inimesed joovad
vahuveini, ning nüüd selgitati,
kuidas teha seda mõistlikult ja
kvaliteetselt,» lausis Eve Hin-
rikus. Ta toonitas, et just mõist-
likkus on oluline, sest harvad
pole juhtumid, kui just liigse
alkoholipruukimise tõttu lap-
sed lastekodusse satuvad.

Seitsmeaastane juust

Aga kui juustu juurde tagasi
tulla, siis oma kolmeaastase
Eestis elamise ja kuue juustu-
poe pidamise kogemuse põhjal

teadis Erwin Wassenaar öelda,
et eestlased on suured juustu-
sõbrad nagu hollandlasedki.
Tema tähelepanekut mööda on
kahe rahvuse toidulaud üldse
üsna sarnane. «Meie sööme
kapsast, sealih, ahjukartuleid
ja juustu ning teie samuti. Ju
see tuleb kunagisest saksa mõ-
just,» lausis ta.

Heategevusõhtul ampsati
traditsioonilist kitsejuustu,
pistaatsiapähklite või küü-
lauguga maitsestatud lehma-
piimajuustu, kuid mekkida sai
ka läinud aastal maailma pa-
rimaks tunnustatud juustu
ning sellist juustu, mille val-
mimiseks oli kulunud seitse
aastat ehk sama palju, kui lä-
heb lapsel kooliküpsuseks saa-
miseks.

«See vanus hämmastab pal-
jusid,» tähendas Wassenaar
ning lisas, et too veidike tahke
ja tumekollane roog on isegi
vanem kui ta noorem poeg.

November jäi sügisele truuks

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotaht@ajaleht.ee

Rahvasuus talvekuuna
tuntud november hoidis
põgusast külmast hoo-
limata sügisest kurssi
ning kujunes suisa era-
kordselt soojaks.

Viljandi ilmajaam arvutas läi-
nud kuu keskmiseks õhutem-
peratuuriks 4,1 kraadi. Kes-
konnaagentuuri ilmavaatluste
osakonna peaspetsialist Külli
Loodla ütles, et nii kõrge pole
novembri keskmine õhutempe-
raatuur olnud vähemalt 1937.
aastast, millest alates on agen-
tuuril need andmed käepärast
võtta.

Eelmine tipptulemus oli 4,0

kraadi 2011. aastast ning enne
seda 3,9 kraadi 2000. ja 1982.
aastast.

Kõige kõrgemale küündis
õhutemperatuur Viljandis 2.
novembril, mil ilmajaam mõõ-
tis 9,5 kraadi. Kõige külmem oli
kuu viimasel varahommikul:
–8,9 pügalat.

Mujal Eestis oli läinud kuul
kõige soojem 11,4 kraadi 16. no-
vembril Heltermaal ja kõige
külmem –10,8 kraadi 30. no-
vembril Kuusikul.

Sademeid mõõtis Viljandi
ilmajaam 83,2 millimeetrit ehk
17,1 millimeetrit enam, kui on
aastakümnete jooksul normiks
kujunenud. Mujal Eestis sadas
kõige vähem Ruhnul ja kõige
rohkem Kuusikul, vastavalt
47,1 ja 98,5 millimeetrit.

Nagu Külli Loodla märkis,

tuli viimasele sügiskuule oma-
selt nii vihma kui erineva ole-
musega tahkeid sademeid.

Novembrikuu esimese lu-
mepaksuse – täpselt ühe senti-
meetri – pani esimesena kirja
Valga ilmajaam 25. novembri
hommikul. Kaks päeva hiljem
mõõtis Jõhvi jaam kuu maksi-
mumiks kaks korda enam.

Tugevaim tuulepuhang
küündis Viljandis 16,1 meetrini
sekundis 17. novembril. Päevi,
mil tuule kiirus ületas kümme
meetrit sekundis, oli kokku 13.

Päike näitas end novemb-
ris Eesti peal tavapärasest
enam: keskmiseks päikesepais-
te kestuseks kujunes läinud
kuul 39,4 tundi, norm olnuks
32,1 tundi. Viljandis oli päikest
näha napimalt ehk 30,4 tunni
jagu.

TALVEKUU

Viimase kümne aas-
ta novembri keskmii-
ne õhutemperatuur
ja sademete hulk.

Aasta	Temperatuur	Sademed
2004	–0,6 °C	62,6 mm
2005	2,8 °C	58,1 mm
2006	2,6 °C	65 mm
2007	0,2 °C	76,9 mm
2008	2,5 °C	75,8 mm
2009	2,4 °C	76,3 mm
2010	0,3 °C	104 mm
2011	4,0 °C	42,6 mm
2012	2,7 °C	92,3 mm
2013	4,1 °C	83,2 mm
Norm	0,4 °C	66,1 mm

Allikas: Viljandi ilmajaam

TEEMAD

Toimetaja STEN MAHOV, 433 0052, sten.mahov@ajaleht.ee

7%

Statistikaamet teatab, et tööstusettevõtted andsid 2013. aasta oktoobris seitse protsenti rohkem toodangut kui eelmise aasta oktoobris. Toodang ületas eelmise aasta taset enamikus tööstusharudes.

HOOLDUS

Autokaupa müüvad poed valmistuvad talvehooajaks

STEN MAHOV
sten.mahov@ajaleht.ee

Termomeeter näitab küll juba aeg-ajalt külmakraade ja vahetevahel sajab lund, ent autoomanikud ei ole Viljandi poodides veel kuigi innukalt jääsulatusvedelike ja kaabitsate järele haaranud.

Paalalinnas tegutseva Auto Moto kaupluse müüja Jaanus Liitmets ütles, et inimesed tulevad poodi kaabitsat ja jääsulatusvedelikku ostma ikka viimases hädas: siis, kui väljas on juba tugevad külmakraadid ja lumi maas.

«See jääsulataja on 60-kraadine. Kui seda klaasile lasta, võtab kohe jää maha ja samal päeval seda enam ei teki,» näitas ta üht autojuhti aitavat vahendit.

Saadaval on aga ka teisi vedelikke: nii tugevama kui nõrgema toimega, nii pihustiga kui klaasipesuvedeliku sisse kallamiseks mõeldud.

Küsimusele, kui kaua autoklaasid pärast vahendi pihustamist jääst puhtad on, vastas müüja, et tegemist on alkoholiga, mis teadaolevalt aurustub, seega peaks aknad üle käima igal hommikul enne sõitma hakkamist.

Sulatusvedelike hinnad algavad 2,20 eurost, kalleim maksab 5 eurot.

«Inimesed ostavad neid

kõiki, aga vaatavad siiski hinna. Kes on arusaaja, ostab kalli vahendi, sest teab, et see on tõhusam. Mina soovitan otsustada rahakoti järgi,» rääkis Liitmets.

Metalliga kaabitsad klaasi ei kriibi

Jääkaabitsaid on saada mitut sorti. Neid müüakse nii koos harjaga kui ilma selleta.

Neile, kes kardavad, et metallist kaabits auto klaasi kriibib, lausus Jaanus Liitmets rahustuseks, et see on vale. «Tegelikult on metallist otsaga kaabits just kõige parem. Lihtsalt seda peab jääd eemaldades õigesti käes hoidma. Kui sa hakkad kuidagi servaga lükka, siis, jah, kriimustab ära. Aga aken on ikkagi tugevast klaasist ja kaabitsa otsas on vask, mis on pehme.»

Plastist kaabitsa miinuseks nimetas Liitmets, et kui sellega viis-kuus korda lükata, muutub äär ümaraks. Seega tuleb kaabitsaid vahetada. Autoklaasi ei kriibi aga ka see. «Kui klaas on tehtud suhkrust, siis jah. Ma ei ole aga siamaani kuulnud, et keegi oleks öelnud: ma kraapisin akna ära. Kaabitsad on juba nii tehtud, et need klaasile kriime ei jäta.»

Et auto kerelt võib vasest otsaga kaabits küll värvi maha nühkida, ei ole neid pika varrega tehtud.

Ehkki valik on mitmekesine, eelistavad inimesed Liitmetsa tähelepanekute kohaselt osta ikka kõige odavamaid, millel on mitu kasutatavat tera ja mille saab tasku pista. «Suuri jääkaabitsaid koos harjaga ostavad pigem kallite autode omanikud.»

Need, kes hommikuti klaasilt jääd nühkida ei viitsi ega taha ka kemikaali pihustada, võivad auto esiaknale katte peale panna.

Eriti suurte autode ja busside puhul kasutatakse Liitmetsa sõnul vahendit, mida nimetatakse jääsulaks, sest nende suuri aknaid on

väga halb kaapida. «Lased jääsula klaasile, jääd enam ei ole. Keerad võtit ja võid sõita.»

Selle kohta, et vahetevahel reklaamitakse ka selliseid vahendid, mis väidetavalt hoivad klaasid jäävabad kolm päeva, lausus Liitmets, et see saab võimalik olla ainult juhul, kui vedelik, mida kasutatakse, sisaldab õli. «Kui sa harjadega üle lased, siis õli kaob. Seetõttu ongi klaasipesuvedetelise toode hea: võid aasta otsa sõita ja pole jäätumise probleemi.»

Hooajaks valmis juba oktoobris

Tallinna tänaval asuva Autoeksperdi juhataja Helga Aus rääkis, et talvekaup tuli poodi juba oktoobri algul. «Praegu ütleks, et päris talvehooaeg pole veel käes. Igal aastal algab see eri ajal ja ette seda ennustada ei saa. Meie kauplus müüb jääkaabitsaid ja jääsulatajaid juba oktoobrist, mil ilmteade ennustas esimest külma.»

Ausi aastatepikkune kogemus näitab, et kõige kehvemini lähevad kaubaks väiksed kaabitsad. «Peamine põhjus on see, et inimesed ei taha riideid ära määrida ega märjaks teha. Pikema varre korral saab ju ka auto esiklaasi keskelt puhata.»

Kahel viimasel aastal jääkaabitsate valik müüja sõnul eriti suurenenud pole. Ühe huvitavamana näitas ta niisugust, mille ümber on soojendav kinnas.

«On olemas selliseid kaa-

Auto Moto poe müüja Jaanus Liitmets lausus, et plastmassist jääkaabits muutub kasutuks viie-kuue aknapuhastuse korral. 2 x ELMO RIIG

bitsaid, millel saab otsa vahetada: ühega saab ainult lund ära lükata, teisega jäätunud pinda karestada,» tõi Aus näiteid. «Ka on olemas abivahend, mil ühes otsas on kaabits, teises hari. Vart saab nupule vajutades pikemaks teha, mõne osa küljest võtta.»

Odavam jääkaabits maksab selles poes 1,50 eurot ning kalleim, millel saab varre pikust reguleerida, ära võtta nii kaabitsa kui harja ning millel pöördub hari 360 kraadi, maksab 12,90 eurot.

«Ise kasutan kõige sagedamini jääsula: lasen seda klaasi pinnale ja niikaua kui auto soojeneb, on jää kadunud. Siis saab kojamehe tööle panna ja

klaasipinna puhtaks teha. Siinjuures peab kindlasti vaatama, et vedelikku satuks ka klaasipühkija ja klaasi vahele,» kõneles Aus.

Mõlemad müüjad soovitasid autojuhtidel soetada endale siiski nii jääsulatamisvedeliku kui kaabitsa: kui vedelik otsa saab, on teine abivahend kohe võtta.

Autode talviseks hoolduseks mõeldud vahendeid ostes hind kuigi suurt rolli ei mängi. «Otsustatakse selle järgi, kui hädasti üht või teist vaja on: kui ainult jääst on tarvis lahti saada, võetakse odavam kaabits, kui vaja ka lumi ära lükata, eelistatakse harjaga varianti,» tões Helga Aus.

Windows XP kasutajatoe pakkumine lõpeb

STEN MAHOV
sten.mahov@ajaleht.ee

Et järgmise aasta aprillist lõpetab Microsoft 12 aastat vana operatsioonisüsteemi Windows XP kasutajatoe pakkumise, oleks ohutuse mõttes tark uuele süsteemile üle minna.

Baltikumi Windowsi tootjuhi Andres Sireli sõnutsi töötab hinnanguliselt iga neljas Eesti arvutikasutaja Windows XP operatsioonisüsteemiga. Et aga uuel aastal sellele enam kasutajatuge ei pakuta, ei ole võimalik saada ka turvauuendusi ning viirusetõrjeprogrammid ei suuda arvutit täielikult kaitsta.

«Peamine põhjus, miks kasutajatoe pakkumine lõpetatakse, peitub arvutikasutajate tur-

valisuse tagamises. Tehnoloogia kiire arengu juures ei ühildu 12 aastat vana operatsioonisüsteem enam uute seadmete ja kasutajate vajadustega,» selgitas Sirel. «Piltlikult öeldes on 12 aastat tehnoloogiamaailmas terve igavik ja enamik kasutajaid ootab arvutitelt võimalusi, millest 2001. aastal alles unistati. Samadel põhjustel lõpeb toepakkumine Office 2003-le.»

Sirel nentis, et ehkki XP-ga on võimalik ka edaspidi töötada, tasub kõigil mõelda operatsioonisüsteemi uuendamisele.

«Microsofti toeta ei saa arvutikasutaja enam turbevõrre, mis kaitsevad arvutit viiruste ja nuhkvara eest. Arvutit võivad tabada küberrünnakud, mis ohustavad äri-, klien-

di- ja isiklikku infot. Tehnoloogia areng toob kaasa ka selle, et XP-süsteemis ei toeta tootjad mingil hetkel enam uuemaid printereid ja tarkvara. Probleeme võib tekkida ka ID-kaardi töös ja veebilehitseja kasutamisel,» põhjendas ta.

Pöörduda asjatundja poole

Et tagada Microsofti ametlik tugi, tasub Windows XP ja Office 2003 asendada Windows 8.1 ja Office 2013-ga.

Uut operatsioonisüsteemi valides tuleb aga arvestada, et Windows 8 ja selle eelmisel kuul välja tulnud uusim versioon Windows 8.1 ei pruugi viis või enam aastat vanadel arvutitel töötada.

«Kindluse mõttes soovitab Microsoft sobivust kontrollida tasuta tööriista abil, mis on leitav Windowsi eestikeelselt veebilehelt. Kui selgub, et Windows 8 tööpoolest ei tööta, oleks mõistlik kaaluda uue arvuti ostmist. Enamikul müügil olevatel arvutitel on Windows 8 peal,» kõneles Sirel.

Tootetoe elutsükli põhimõtte kohaselt saavad Microsofti uued tooted, sealhulgas Windows ja Office, vähemalt kümneaastase toe: viis aastat põhi- ja viis aastat laiendatud tuge. Operatsioonisüsteemi uuendamiseks või väljavahetamiseks on kõige kindlam pöörduda asjatundja või arvutitoe klienditeenindaja poole.

ITshopi Viljandi müügijuht

Inga Nõu ütles, et kliendid on XP operatsioonisüsteemi klienditoe peatse lõpetamise tõttu nende poole pöördunud ning uurinud, mis uuel aastal juhtuma hakkab ja mida oleks mõistlik teha.

Uuenduste kohta on uuritud

«Meie oleme soovitanud üle minna uuemale süsteemile. Keeruline võib see olla just suuremate firmade puhul, kellel on kogu süsteem ehitatud Windows XP peale,» lausus Inga Nõu ning lisas, et praegu pole keegi oma arvutile veel uut tarkvara installida lasknud.

Seda, mis hakkab juhtuma aprillis, kui XP operatsiooni-

süsteemi kasutajatoe pakkumine on lõpetatud, Nõu ennustada ei osanud. «Eks kindlasti ole olemas häkkereid, kes proovivad seda varianti kuidagi enda kasuks ära kasutada: otsivad turvauuke, kustkaudu teie arvutile ligi saada. Aga midagi konkreetset ei oska oodata. Võimaluse korral soovitan siiski uuele süsteemile üle minna.»

Müügijuht lisas, et kui arvutis on Windows XP hoolduspalettidega ja toetuseta versioon, käivitub ja töötab operatsioonisüsteem tavapärasel.

Microsoft Windows 8.1 operatsioonisüsteem maksab ITshopis 99 eurot ja Microsoft Windows 8.1 Professional 139 eurot.

Pärast seda, kui Mait Mikelsaar oli elanud Tartus, Tallinnas, ülikooli teadustööd tehes mõne aasta Helsingis ja ka Viljandisse kodu soetanud, leidis ta südamelähedase paiga Halliste ürgoru serval. Kunagine arstimaja on suur ja avar, saun selle külje all aga väiksem kui mõnel kunagisel popsil. «Nii et kunagi siin ilmselt pesta ei armastatud,» on nüüdse peremehe tähelepanek.

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

On ikka üksjagu üllatav küll, kui sulle jalu- tab Halliste jõe oru serval küla vahel vastu inimene, keda oled hiljuti juhuslikult trehvanud Tallinnas Narva maantee alguses trammi astumas.

Just sellise kohtumise osaliseks sai Mait Mikelsaar – mees, kelle üks kolmest kodust on Halliste kunagine arsti elumaja. Tema teine kodu asub Tallinnas Nõmmel ja kodu tiitlit on väärt ka Viljandisse soetatud elamine.

Mõnele võib säärane elu päris kummuline tunduda, aga Mikelsaarele see praegu suurt tulu ei tee. Vahel, tõsi küll, tulevat siiski ette, et just see raamat, mida lugeda tahaks, on parasjagu teises kodus.

«Tallinnas olen järjest vähem. Nädalas võib-olla kaks päeva,» ütleb Mikelsaar. Halliste kodu tarvis jagub seevastu aina rohkem aega: neljaks- viieks päevaks nädalas.

Viljandi kodu tekkis tallin-

lasel Mait Mikelsaarel sel ajal, kui avati pärimusmuusika ait, ehk üle viie aasta tagasi.

Arst ja pastor olid kõrgema klassi tüübid

«Vajadus maale kolida oli aga juba ammu ja nii matkasin aeg-ajalt ka siin kandis ringi,» räägib ta. «Saaremaal oli üks olemise paik enne küll olemas, aga kui leidsin Halliste kunagise arsti maja, tundus just see olevat õige kodu.»

Toona, kolm aastat tagasi, oli see Halliste ürgoru serval lagunev ja võssa kasvunud hoone. Nüüd annab tänavu vallalt säästva renoveerimise tiitli pälvinud pastelne 300-ruutmeetrine maja suisa mõisahäärberi mõõdu välja.

«Suuruse mõttes võiks see olla väike karjamõis,» nõustub Mikelsaar. «Tegelikult ei olegi see ju ehitatud niisama talurahvale, vaid ikkagi arsti elumajaks. Tsaariajal olid aga arst ja pastor kaks kõrgklassi tegelast.»

Astudes hämarast esikust kollaste seintega avarasse kööki, kus pliit mõnusasti soojust õhkab, võtab meid vastu Bachi muusika.

«Klassikat peab kõvasti kuulama,» tähendab Mikelsaar, kuid keerab läbi kontori- nurga saali jõudes «Brandenburgi kontserdi» siiski veidi vaiksemaks. «Nii on parem vestelda. Muusikat täis saal on iseäranis sobilik koht siis, kui sõbrad külla tulevad.»

Nagu kunagisele kõrgema klassi majale kohane, paikneb saali kõrval salong. Vane- mad inimesed olla Mikelsaarele kõnelnud, et

enne seda, kui nõukogude ajal salongi garaaž tehti, seisis vastuvõtutoas ka tiibklaver. Praegune peremees sinna pilli tuua ei kavatse, sest siseruumide temperatuuri koikumine nõuaks selle liiga sagedast häälestamist.

Nii nagu salongi sõitvatest autodest, on ka kunagisest laudast järel vaid kehv mälestus. Nüüdseks on see taas laudpõranda saanud ja kannab suvetoa nime. «Seda ruumi talvel ei kõeta, aga suvel on see eriti mõnus, kui suured terrassiüksed avada ja põlise lehtmetsa kohinat nautida,» räägib peremees.

Roosipuust mööbel ja ajalugu põõningult

«Mööbel on tegelikult India oma, selline saja aasta vanune koloniaalmööbel, toodud ilmselt Portugalist,» jätkab Mait Mikelsaar. «Roosipuud, millest see tehtud on, Eestis ju ei kasva. Mul üks Tallinna naaber tegeleb sellise India antiigiga. Temalt ma need uunikumid ostsingi.»

Detailid, näiteks ukse ja

ukselindid, olid kõik majas säilinud. Palke tuli aga küll välja vahetada. Kahhelkividega kaetud valge ahi on ilmselt samuti originaal, aastast 1867, mil maja valmis.

«Kui ma ei eksi, siis jõudsin siia kolm aastat tagasi märtsis või aprillis,» meenutab Mikelsaar esimest kohtumist majaga. See oli üks nendest aastatest, kui oli maas tohtu lumi. Teed ei olnud lahti lükatud, sest maja oli juba kolm aastat mahajäetuna seisnud.

«Sumpasin läbi lume. Siin oli ühest küljest trööstitu, sest kõikjal oli võsa. Aga kohast aimus suursugusust. Saad aru, et siin midagi on, aga kõik nõuab meeletut tööd. Mulle see istus.»

Kõitis ka seltskond, kes oli aegade jooksul arstimajast läbi käinud.

«Kui astun hommikul kell kaheksa õue, siis kujutlen, kuidas kuuskümmend aastat tagasi, mis ei olegi ju nii tohtu aeg, tegi siin sedasama Karl August Hindrey. Ringutas korra, astus siis tuppa tagasi, istus laua taha ja hakkas kirjutama.»

Mikelsaar selgitab, et kui mõisnike peredelt valdused ära võeti, oli Abja mõisahärra Stackelberg arstimajja kolunud. Karl August Hindrey oli aga tema suur sõber ning tead- jate ütlemist mööda kirjutanud ta selles majas ka mõne novelli.

Kodupaigast innustust saanud, on Mikelsaar Hindrey loominguga läbi ja löhki tuttav ning ütleb, et Eesti ühiskonnas on praegu aktuaalsed just needsamad teemad mis 60 aastat tagasi. Näiteks novellis, mis kirjeldab tõenäoliselt Abja kohalikke 1930. aastatel, vaieldakse, kas lubada lähestikku mitut apteeki. «Täpselt see teema, mis nüüd riigikogus. Täpselt samad argumentid.»

Hindrey 1937. aasta romaanis kurdavad aga Mulgimaa suurtalunikud, et noored lähivad linna, keegi ei tule tagasi, tööjõudu pole kuskilt võtta ja ega keegi viitsigi rügada. «Jäl-

Et Mait Mikelsaar hakkas oksjonil Kaitseliidult ostetud kõvasti üle saja aasta vanust maja korrastama sama hästi kui nullist, on ta saanud kõike teha oma äranägemist mööda. Nüüd on hubases elamises raske lemmikkohta välja tuua. Üsna palju aega veedab peremees aga kabinets.

le täpselt sama olukord mis praegu! Tõesti, ei ole siin midagi fundamentaalselt uut.»

Mikelsaar meenutab, et põõningul oli maja endistest asukatest märku andnud näiteks pitsseeritud kiri mõisnikule – saksakeelne poesedel, kus isegi kirj- jas, mitu rubla maksab puud soola. Katuse all vedelnud ka saksa-, prantsuse- ja venekeel- sed meditsiiniajakirjad. «Arstid olid ju võõramaist päritolu ning nende keeltepagas, näiteks bakterioloogia ja mikrobioloogia uurimiseks, oli rikkalik.»

Niisugused jäljed kunagisest elust Mait Mikelsaart köitsidki.

«Algul mõtlesin, et ehitaks maja natuke ümber,» nendib ta ning viitab rohketele ustele. «Mõte oli teha esikutrepp ja sahvriuks mujale. Siis aga ütles küla pealt üks terane vend, et ela aasta otsa ära ja siis näed, kas tasub muuta. Nüüd on kaks aastat möödas ja saan ise ka aru, et tõesti, vanasti oli maja nii hästi läbi mõeldud, et ukseid ja trepid sobivad täpselt sinna, kus need praegu on. Oleks ma näiteks esikust punase trepi maha võtnud, oleksin pidanud selle varsti uuesti üles lööma, sest kogu aeg käin sinna tööriistu ja muid asju viimas.»

Vahepeal laudana kasutatud ruum on viimase kolme aastaga endale taas põranda alla saanud ja nüüd on see Mikelsaarte pere suvetuba. Külmal ajal on uks kõvasti kinni, sest küttekollet seal pole.

4 x ELMO RIIG

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0043, madis.laik@ajaleht.ee

2013

Spordisõbrad saavad 20. detsembrini osaleda Eesti 2013. aasta parima nais- ja meessportlase, võistkonna ja treeneri valimisel. Aasta edukaimad selgitatakse välja rahvahääletuse ning ajakirjanike ja spordialaliitude häälte põhjal. Valiku saab teha Eesti olümpiakomitee koduleheküljel www.eok.ee.

TULEMUSI

MAADLUS. Pühapäeval Viljandi spordihoones Martin Kleini mälestuseks peetud rahvusvahelisel vabamaadlusturniiril olid Tuleviku klubi sportlastest võidukad Renee Talts ja Kevin Ervald noorte turniiril ning Kevin Aas täiskasvanute seas.

KÄSIPALL. Viljandi spordikooli esimene koosseis võitis Kehras asetleidnud Eesti C-klassi karikavõistlustel esikoha. Võitjate seast valiti turniiri parimaks väravavahiks Richard Mutli ja parimaks kaitsemängijaks Martin Allikalt.

JALGPALL. Laupäeval Viljandi spordihoones korraldatud meeste saaljalgpalli turniiri «Bestra Cup» võit läks Tartu SK 10 meeskonnale. Teise koha saavutas SK Tääksi ja kolmanda koha Tuleviku kolmas koosseis.

LAUATENNIS. Viljandi Sakala klubi kõrgliiga meeskond teenis Aseris Eesti võistkondlikel meistrivõistlustel kolm võitu ning jagab pärast põhiturniiri esimest ringi tabelis kolmandat kuni viiendat kohta. Sakala klubi naiskond sai kaks võitu ning on põhiturniiri avaringi järel neljas.

VÕRKPALL. Viljandimaa meistrivõistlustel alistas meeskond Cheers reedel 3:1 Volleywoodi. Pühapäeval oli Vana Hea Pärsti samuti 3:1 Volleywoodist parem. Viljandi spordikooli U-16 võistkond lõpetas Võrus peetud noormeeste Eesti karikavõistlused kuuenda kohaga.

KORVPALL. Neljapäeval Viljandis asetleidnud Eesti A-klassi esiliiga turniiri kohtumisel alistas Viljandi Spordikool 86:56 Kunda võistkonna.

TULEKUL

KÄSIPALL. Homme kell 19 kohtuvad Viljandi spordihoones Eesti meistrivõistluste mängus Viljandi HC ja Värska Originaal.

VÕRKPALL. Neljapäeval kell 18 on Sörgavere spordihoones meeste sarja kolmanda etapi esimene mänguõhtu.

KORVPALL. Laupäeval ja pühapäeval peetakse Viljandi spordihoones 2014. aasta maakonna meistrivõistluste esimesed kohtumised. Mõlemal päeval algavad mängud kell 12.

MALE. Pühapäeval tuleb Pilistvere rahvamajas Kõo valla jõuluturniir. Beko sarja kuuluvale võistlusele saab eelregistreeruda kolmapäevani e-aadressidel gert.elmaste@gmail.com ja rein@koo.ee.

SUUSATAMINE

Algo Kärp alustas karikasarja korralikult

MADIS LUIK
madis.laik@ajaleht.ee

Algo Kärp tegi suusatamise maailmakarika võistluste avaetapina peetud minituuril Soomes Kuusamos kokkuvõttes eestlastest parima tulemuse.

Reedest pühapäevani peetud suur koosnes sprindi-, klassika- ja vabatehnikadistantsist.

«Võistluse võib kokku võtta sõnaga «korralik», aga mitte hea. Soovida jätab koht finišiprotokollis,» nentis Kärp.

Kolmepäevase võistluse esimese etapi, sprindi kvalifikatsioonis oli Tarvatu vallast pärit suusataja 59. kohal. Sellest, et eelsõidust edasi pääseda, jäi teda lahutama viis sekundit.

«Vahed on sprindis loomulikult väikesed. Samas on raske end tühjaks sõita, sest lühikesel sõidul on jõudu jagada keeruline. Igapäevastesse treeningutesse kuuluvad niisugused distantsid harva,» rääkis ta.

End klassikameheks nimetatav suusataja tunnistab, et ka laupäeval kavas olnud 10 kilomeetri sõit ei valmistanud talle rõõmu.

«Ma ei liikunud rajal küll halvasti, aga veidi tuimalt,» tõdes ta. «Stardipositsioon töötas seekord minu vastu: hiljem rajale pääsenutel oli selge eelis, sest hommikul sadanud lumi oli pärast kinni sõidetud ja suusajalg oluliselt libedam. Pikka de laskumistega rajal annab see arvestatava ajalise võidu.»

Kärp arvas, et kui ta oleks hiljem startinud, oleks olnud reaalne ka mõned maailmakarikapunktid teenida. Nüüd jäi teda aga punktisaajate sekka jõudmisest lahutama 12 sekundit ja kirja läks 44. koht.

«Nimetame seda ebaõnneks,» ütles ta. «Kui pärast võistlust lõdvestussõitu tegin, oleksin olnud justkui teisel rajal – märkimisväärselt libedam oli.»

Päev hiljem viitstardist 15 kilomeetri vabatehnikadistantsile minnes oli Kärbil enesetunne oma sõnul üllatavalt hea, ent uisustiilis sõit on talle alati kannatust valmistanud ja seekord päädis see veel jalakrampidega.

«Krambid pole minu puhul tavalised. Millest need tekki- sid, on mõistatus,» lausub ta.

Nagu Kärp ise ütles, suutis ta sõidu esimeses pooles teha enda kohta suhteliselt korraliku tempot, kuid krambid sundisid selles järele andma. «Uisusõit on mulle niigi paras enesega võitlemine, seekord läks aga väga järsku väga raskeks.» Tulemuseks jäi 60. koht.

Algo Kärp alustas murdmaasuusatamise maailmakarikasarja küll oodatust tagasihoidlikumate kohtadega, ent tema enda sõnul näitavad kõik märgid, et võistlusvorm on tõusuteel.

ELMO RIIG

Oma seisu esimese maailmakarikavõistluse etapi järel hindas Algo Kärp rahuldavaks ning avaldas lootust, et vorm läheb üha paremaks. «Eeldused selleks on olemas: rasked treeningtsükliid on seljataga.» Kärbi sõnul lülitub Eesti murdmaasuusatajate koondis ta sõidu esimeses pooles teha enda kohta suhteliselt korraliku tempot, kuid krambid sundisid selles järele andma. «Uisusõit on mulle niigi paras enesega võitlemine, seekord läks aga väga järsku väga raskeks.»

Tulemuseks jäi 60. koht. «Loodan järgmisel etapil parem olla. Hea oleks 30 sekka jõuda,» lausub ta.

Minituuri võitsid norralased

Kuusamos asetleidnud kolmepäevase minituuri võitis norralanna Martin Johnsrud Sundby. Teise koha sai Maksim Völgžanin ja kolmas oli Aleksandr Legkov. Parima eestlasena sai Algo Kärp 60. koha (kaotus võitjale 2.29,2). Aivar Rehema oli 69. (3.01,7), Karel Tammjärv 73.

Murdmaasuusatamise maailmakarikavõistluste järgmised punktid jagatakse eeloleval nädalavahetusel Norras

(3.18,9) ja Raido Ränkel 90. (5.56,6).

Naistest saavutas esikoha norralanna Marit Björgen. Teiseks tuli rootslanna Charlotte Kalla ja kolmandaks norralanna Therese Johaug. Ainsa eestlannana tuuri lõpetanud Tatjana Mannima sai 81. koha. (Sakala)

Lillehammeris, kus on meestele kavas eraldistardist 15 kilomeetri klassikasõit ja teatevõistlus.

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: <http://sakala.ajaleht.ee/>
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063, faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee,
kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär
Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja
Marko Suurmägi 433 0042
Vanetoimetaja
Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja
Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0065
Kettlin Beljaev (uudised) 433 0054
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Madis Järvekülg (uudised) 433 0084
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig,
Marko Saarm 433 0057
Korrektoirid Kadri Soon,
Tea Raudsalu 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtsmann,
Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist
Merlin Muts 433 0063
Müügispeetsialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Astra Saul 433 0061
Raimo Saar 433 0069
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste
vastuvõtu klienditeenindaja
Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja Imbi Padrik 433 0081
Küljendaja-kujundaja
Liina Valt 433 0081
Korrektoir Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065,
Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti
kella 9–17, lõuna kella 13–13.30.
Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni.
Sakala ilmub viis korda nädalas.
Väljandja AS Ühinenud Ajalehed.
Juridiline aadress Gildi t 1, 51007
Tartu. Postiaadress Rüütli t 14,
80010 Pärnu.
Toimetus käsikirju ei tagasta ja võ-
tab endale õiguse neid lühendada.
Valisautorite honorarid kantakse
üle pangakontole üks kord kuus
järgmise kuu 6. kuupäeval.
Kõik ajalehes Sakala avaldatud
artiklid ja fotod on autoriõigusega
kaitstud teosed, mille reprodutsee-
rimine, levitamine ning edastamine
mis tahes kujul on ilma AS-i
Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõus-
olekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükkikojas.
Tiraaž 8811

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta
voite pöörduda pressinõukogusse,
pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Reedel sündis Viljan-
dis üks tüdruk ning
laupäeval ja pühapäe-
val ei sündinud ühte-
gi last.

135 AASTA EEST Sakala, 2. XII 1878

Itaaliamaal on rahva rõõm suur seeüle, et nende armastatud kuningas suure wigata mõrtsuka käest peasis. Igal pool peab rahvas suure rõõmuhoiskamisega tänu-pidusi. See hoiskamine ja need rõõmupidud ei ole aga mitte Saadana jüngerite meele järele olnud. Nemed on rõõmsa rahva sekka Firendse, Piisa ja Liworno linnas püssirohuga täidetud tulepommid wiskanud, mis läbi palju süüta inimesi haawatud ja surma on saanud.

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kl 9–17, lõuna kl 13–13.30. Tel 433 0062, faks 433 0066, e-post andra.tetsmann@ajaleht.ee. Kuulutuse tellimine internetis <http://kuulutus.ajaleht.ee>

Kallid Kerstin ja Aivar

Kõidetuna mälestuste, naeru ja armastuse kaudu jätku soovides ammused pulmalised ja sugulased

Leida Rannala

Õnnitleme 90 aasta juubeli puhul!

Harri perega

Telli jõuluvana koju või firmasse.

Tel 5803 4624

KINNISVARA

Müüa Kesk-Eestis privaatses kohas 8,5 ha maad koos suure talumajaga. Kinnistul on 3 ha puutumata metsa. Üheltpoolt piirneb kalarohke jõega. Hind 61 000 €. Tel 5190 7706.

Ostan 3- või 4-toal korteri, omnikult. Tel 5595 1130.

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215.

Soovin üürida 2- või 3-toal ahik korteri. Tel 5357 4710.

Soovin üürida korraliku korteri Viljandis. Tel 5743 3767.

Üürin 2- või 3-toal korteri Võhmas. Tel 5354 9234.

TEENUSED

Ehitustööd. Tel 5694 0590.

Kaardid ennustavad. Tel 900 1727, 24 h, h 1,09 €/min.

arina

VALIK RULOOSID JÕULUDENI 20% SOODSAMALT.

Esindus Viljandis Must-Walge Sisustuse OÜ, Piiri t 7. Tel 507 4622.

Kanalisatsiooni- ja veetrassitööd, sanitaartehnilised tööd, süvaveepumpade ning septikute paigaldus. Tel 521 7415.

Metallitööd. Trepid, piirded. Tel 517 5265.

Metsaraie ja -vedu, metsamaterjali ost. Tel 510 6958.

Metsa väljavedu. Tel 511 4472.

Pahteldan, tapeedin, värvin. Tel 5845 3255.

Puur- ja küttegaevude puurimine, pumpade ja septikute paigaldus. Vee-, kaeve- ja kanalisatsioonitööd. Tel 521 7415, www.baltipuurkaev.ee.

Saali rent, 60 kohta (peolaud, koolitus, koosolek, seminar). Info tel 520 6772.

oÜ Enberg T.E.

Paistu 3-a, Viljandi Tel 434 9090 Avatud E–R 8–17

AUTOREMONT

Vajaduse korral tuleme ise autole järele. Kui tööd on tehtud, toimetame sõiduki teile sobivasse kohta.

liisi JARELMAKS

LIISI REMONT JA SÕIDA!

AUTOVARUOSAD otse maaletoojatelt

LIIGI THOLY

LUKKSEPA-TÖÖD

MOTUL

Mobil

VEERMIKU KONTROLL tasuta!

Castrol

wolf

Ostes õli ja õlifiltri meilt, on õlivahetus tasuta!

Tasuta koduleht või e-pood, soodne majutustasu. Disain, koolitused jm koduleheteenused. Loodud üle 1000 lehe. Tel 656 5646, www.elitec.ee.

Vannitubade ja korterite remont. Tel 5377 2246.

Veo- ja tösteteenus. Killustik, liiv, kruus. Tel 513 5462.

Viin tasuta ära külmkapi, pesumasin, elektripliidi. Tel 525 8050.

Virtsapütt. Tel 518 5879.

Võlad, kohtuväline teenus. Menalist. Tel 730 0818.

METSAMATERJAL

Ostame kuuse- ja männipalke, metsakuiva ja tuulemurdu. Tel 504 1480.

Käidud pikk ja raske tee. olgu edasi kergem see

Signe Leppik

80. sünnipäeval soovivad Sulle tervist, õnne ja rahu abikaasa, lapsed, lapselapsed ja lapselapselaps

Metsä Forest Eesti AS ostab kasvavat metsa, metsamaad, palke, paberipuid, küttepuitu ja võsaraiejäätmek. Tel 511 8671, 509 0200.

TÖÖ

Baltest Mööbel OÜ otsib töömahu suurenemise tõttu oma meeskonda kööginõõbli kokkupanijat-paigaldajat. CV saata kalev@sisustuspood.ee, info tel 529 9670.

Ettevõtte pakub tööd pearaamatupidajale. CV koos palgasooviga saata 6. detsembriks eewalotta@gmail.com.

Pakume CE-kat veoautojuhile stabiilset tööd Soome–Rootsi liinil. Korralik tehnika ja palju tööd. Vajalikud on töökogemus pool- või täishaakel ja eesti keele oskus. Kasuks tulevad kohusetunne, ausus ja lojaalsus. Info E–R kella 10–16 tel 5340 0065, Andrus.

Pakun tööd rahvusvaheliste vedude autojuhile Eesti–Euroopa–Eesti suunal. Tel 501 3193.

Tallu vajatakse lüpsjat. Tel 5821 6900.

Võtan tööle raamatupidaja. CV saata bilanss@hotmail.ee. Tel 529 4185.

SÕIDUKID

Ostame sõidu- ja maastikuautosid. Tel 5555 8120.

ÄRA ANDA

Ära anda hea, koduhoidja koer. Kiire! Tel 5393 4705.

Elad edasi meeltes ja mõtetes, oled alati koduste seas.

Lahkus meie kallis poeg, vend ja onu

OLEG ROOSILEHT

29. IX 1962 – 28. XI 2013

Leinavad omaksed.

Avaldame kaastunnet Liisile ja Riinule kalli isa

TÕNU BONDERI

lahkumise puhul.

Mälestavad Niina ja Avo ning Ülle ja Pille peredega.

Südamlik kaastunne Jürile venna

ALEKSANDR IGNATENKO

kaotuse puhul.

Perekond Zujenko

Sakala.

Kingikoti täidavad

19. detsembril loosime uueks aastaks lehe tellinute vahel välja 8 kingikomplekti. Loosimises osalevad kõik tellijad, kellel on kehtiv Sakala tellimus seisuga 15.01.2014, sõltumata tellimuse pikkusest. Võitjatega võetakse ühendust ja nende nimed avaldatakse Sakalas.

Telli ajaleht telefonidel 617 7717, 433 0040 või tellimine@ajaleht.ee 1 kuu eraisikule 7.50 €

OST

Ostan Burani. Tel 5681 1158.

MÜÜK

Kuivad pakitud kütteklotsid. Vedu tasuta. Tel 5383 9215.

Kuivad küttepuud. Lehtpuuklotsid võrgus. Kiire teenindus, täpne kogus. Tel 5782 7770.

Kuivad küttepuud. Tel 507 7342.

Kuiv lepp võrgus. Tel 511 1177.

Küttepuud. Tel 5373 3320.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalaudu. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa loaga ostjale püstol 88SP Browning, 9 mm (padrun 9 x 19, Para). Tel 5692 0422.

Lõhutud küttepuud. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Müüa mõned kasutatud naasterhvid. Tel 5808 3298.

Südamlik kaastunne lähedastele

ALDO MÄLGANDI

kaotuse puhul.

Amanda, Viivi, Ester ja Evi

Südamlik kaastunne Arvedi perele kalli isa, vanaisa ja äia

ALDO MÄLGANDI

valusa kaotuse puhul.

Perekonnad Puu ja Kraaner

Südamlik kaastunne Ahtile kalli isa

ALDO MÄLGANDI

kaotuse puhul.

Ülle ja Teet

Müüa lõhutud küttepuid ja kütteklotse 40 l võrkkotis, hind 1,50 €. Tel 5683 0454.

Müüa voodrilaudu (ka värvitud), põrandalaudu ja ehituslikku puitmaterjali. Vedu tasuta. Tel 516 5939.

Pakitud kütteklotsid ja kaminapuud. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Pakitud turba- ja puitbrikett, alusel. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Soodsalt puidu- ja turbabrikett, kuivad kütteklotsid (lahtised ja pakitud). Vedu. Tel 506 8501, 520 2190.

Voodrilaud.ee, parim hind. Tel 513 2021.

TEATED

8. dets kl 9–15 on Suure-Jaani keskalevis jõululaat. Info tel 5805 0167.

Mälestame

ALDO MÄLGANDIT

ja avaldame siirast kaastunnet Ahtile isa surma puhul.

Võhma teemeistripiirkond

Mälestame endist töökaaslast

ALDO MÄLGANDIT

Avaldame kaastunnet omastele.

Maanteeameti Viljandi esindus

Mälestame head endist töökaaslast

ALDO MÄLGANDIT

ja avaldame sügavat kaastunnet Ahtile lähedastega.

Sakala Teed OÜ

7. dets kl 10–16 on Paide kultuurikeskuses ja parklas jõululaat «Jõulukroon». Kauplejate registreerimine www.paidekultuurikeskus.ee, tel 384 9130.

KAOTATUD

Kadunud 9 lammast Nuki-Jaagu, Moori või Rantsu talu piirkonnas. Teatada tel 435 8087, 527 0933.

Suure-Jaani vallas kadunud isane koer Roko. Igasugune info oodatud tel 5665 7215, 5668 2086.

Kallis Luule! Tunname südamest kaasa abi-kaasa

ALDO MÄLGANDI

kaotuse puhul.

Reet, Maie ja Ado

Südamlik kaastunne Arvedi perele kalli

ALDO MÄLGANDI

kaotuse puhul.

Helgi, Kalev, Mare, Tiit, Anne ja Arko

Südamlik kaastunne Luulele poegade kalli abikaasa, isa ja vanaisa

ALDO MÄLGANDI

kaotuse puhul.

Linda ja Toivo laste peredega

Mul on aeg ja ma lähen siit, kuid me vahele salaniit siiski jääb...
Andres Noormets

Alanud on meie kalli vanaema rännak teisel pool tähti. Kurbus sega teatame, et lahkus unustamatult kallis

JOHANNA MATILDE RUMMEL

11. XII 1910 – 23. XI 2013

Leinavad Riin ja Liis elukaaslastega.

Memme urni ärasaatmine on 11. detsembril kell 13.30 Viljandi Pauluse kirikust Riia mnt kalmistule.

Tasa tunde lööb aegade kell, jääb mälestus sinust nii kaunis ja hell.

Lahkus meie kallis ema, vana-ema, vanavanaema ja ämm

HELJU KIKAS

13. II 1925 – 2. XII 2013

Leinavad lapsed peredega.

Ärasaatmine reedel, 6. detsembril kell 15 Riia mnt kabelist tuhastamisele.

Varalahkunud kallist

MARTIN VIHMANNI

2. XI 1983 Viljandis – 23. XI 2013 Berliinis

mälestavad ema Hannelore Vihmann, õed Sirje Voltmann ja Bretty Peterson, vanaema Annemarie Pitkan ja onu Carsten Pitkan.

**Sinu vanus on
Sinu allahindlus-
protsent**

64 a
-64%

Allahindlus vähemalt -40%

Pakkumine sisaldab: raamid koos ühevaatelistel õhendamata, pindadeta plastikklaasidega +6,00...-6,00 / cül 3,00. Pakkumine kehtib kuni 05.01.2014.

Just Sinule sobivad prillid.

instrumentarium

VILJANDI, Centrum, tel 435 1163 www.instru.ee

VILJANDI MAVALITSUS · VILJANDI LINNAVALITSUS · VILJANDIMAA OMAVALITSUSTE LIIT

TÄNAVAD

LAULJAJD, TANTSIJAJD JA PILLIMÄNGIJAJD

VILJANDI LAULUVÄLJAKU AVAMISEL OSALEMISE EEST!

VILJANDI 730 KULTUURIPÄRANDI AASTA 2013

hansacandle
for atmosphere

**36tk pakis
TEEKUUNAL**

LAUAKÜÜNAL
suur valik

1,70€

al. 0,50€

Palju soodsaid pakkeid!

Mulgi Market, Jakobsoni 2

HEA METSAOMANIK!

OSTAME
KUUSEPALKE
PÄRNU SADAMAS ja
KUNDA SADAMAS.
Diameeter alates 12 cm.

Lauri Uibopuu,
tel 503 2050
lauri@artiston.ee

ARTISTON

**Kuulutusi
ja leinateateid
saab tellida**

24h

internetis

www.sakala.ajaleht.ee

Viljandi Jaani kogudus otsib projektile "Heute vom gestern lernen"
(Eesti-Saksa vabatahtlike teenistuse projekt vanusegrupile 50+)
osalise tööajaga **KOORDINAATORIT**,

kelle ülesanne on projektiga seotud tegevuste ettevalmistamine, läbiviimine ja aruandlus vastavalt tegevuskavale (vt www.eelk.ee/viljandi.jaani). Koordinaatorilt eeldame saksa keele ja meeskonnatöö oskust, kasuks tuleb kuulumine EELK-sse.

Töö tasustamine kokkuleppel. **Huvilistel saata CV 10. detsembriks 2013** viljandi.jaani@eelk.ee. Täpsem info tel 5341 3394.

**Paberlehe lood
digilehes juba
SÜDAÖÖST!**

www.sakala.ajaleht.ee

AINULT TELLIJALE!

AUTOASI

- *Veo- ja sõiduauto, haagiste varuosad
- *Raadiosaatjad ja tehnoturukaubad
- *Kinnitus- ja töstevahendid, tööriistad
- *Lahtised Lääne ja Vene õlid
- *Määrdeained ja keemia
- *L.Brador ja Björnkläderi tööriistad
- *Tulekustutite kontroll

**VILJANDI
Kapri**

Kauplus Tallinna t 58
E-R kl 8-17.30, L kl 10-14
Tel 433 3016, 433 8355, 523 8016

**ALKOHOL-
-JOOGID
TEHASE
POOD**

**Viljandi,
Piiri 2**

**PARIMAD
HINNAD!**

Sakala. *Teine Viljandimaa loeb!*

Sul on kodus midagi, mida sa enam ei kasuta, aga ära visata ka ei raatsi...

ÄRA MURETSE!

Ajalehtedes Sakala, Pärnu Postimees, Järva Teataja, Virumaa Teataja ja Valgamaalane ilmub

**IGAL LAUPÄEVAL RUBRIIK
«KASUTATUD ASJAD»,**

kus kasutatud asjade müügikuulutuse tähtsuse hind on vaid **1 sent ja pildi lisamine TASUTA!**

Kuulutusi võetakse vastu E-R 9-17 Sakala toimetuses Tartu tänav 8 I korrusel või e-posti aadressil kuulutused.sakala@ajaleht.ee. Info telefonil 433 0062.

Nüüd on Maalehe tellimiseks parim aeg!

1. Saad **Mangi horoskoobid** koju kätte. Horoskoobid ilmuvad 19. detsembri ja 9. jaanuari Maalehes.
2. Leiad 23. detsembril ilmuva Maalehe vahelt **suure 2014. aasta seinakalendri**.
3. Tellides vähemalt 6 kuuks või otsekordlusega, **osaled suures auhinnaloosis**. 16. detsembril läheb loosi kvaliteetne **Delli süle-arvuti** ja 5 kinkekorvi Itaalia köögi hõrgutistega. Jaanuaris selgub 6 tellijat, kes sõidavad Maalehega **Lõuna-Itaaliasse** või **Bulgaariasse-Makedooniasse**.

Täpsem info ja tellimine: www.maaleht.ee/tellimine või klienditugi@lehed.ee 680 4444

Tellijana saad kõiki Maalehe artikleid täismahus lugeda ka veebis ja mobiilis.

VEEBIS www.maaleht.ee MOBIILIS m.maaleht.ee

Vaid 4,05 €* kuus!

Maaleht

*Hind aastatellijale.